

**DET KONGELIGE FORNYINGS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT**

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
200902523-/KTA/HJS

Vår referanse
200901879-/AKH

Dato
26.10.2009

Høringsnotat om endringer i kommunehelsetjenesteloven – et verdig tjenestetilbud

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets brev av 29. juni 2009 om ovennevnte. Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) vil i likhet med Arbeids- og inkluderingsdepartementet peke på følgende:

I høringsnotatet fremheves det at et verdig tjenestetilbud sikres gjennom en helhetlig tilnærming til brukerens behov. Videre fremkommer det at det er en sentral målsetting at brukerens behov for tjenester imøtekommes gjennom individuelle, fleksible og helhetlige løsninger slik at den enkelte får tilfredsstilt sine grunnleggende behov. For å imøtekomme individuelle behov må man imidlertid ta hensyn til at man i eldreomsorgen må forholde seg til en sammensatt brukergruppe av eldre, jf. St.meld. nr. 25 (2005-2006) kap. 5.1.3. Et økende antall tilhører kulturelle eller religiøse minoriteter. Fornyings- og administrasjonsdepartementet mener det er viktig å reflektere rundt hvordan begrepet verdighet kan forstås ulikt ut fra ulike religiøse oppfatninger og kulturelle normer. Videre bør det i større grad tydeliggjøres at målet om trygghet, verdighet og en meningsfull tilværelse nødvendigvis gjør tilpasninger i forhold til en flerkulturell brukergruppe. Dette er bl.a. beskrevet i St.meld. nr. 25 (2005-2006) kap. 7.3 hvor det heter om brukerinntilflytelse: "*Å bli møtt med forståelse og respekt for egen bakgrunn og få et tjenestetilbud tilrettelagt i samsvar med egne behov, verdier og kultur, ses på som grunnleggende i en slik sammenheng*".

En verdig eldreomsorg innebærer forståelig kommunikasjon. Noen brukere kan i den forbindelse ha behov for tolk. Personell med innvandrerbakgrunn kan imidlertid også

bidra til å lette kommunikasjon og kulturforståelse, jf. St.meld. nr. 25 kap. 5.1.3. Samtidig er det viktig å heve den flerkulturelle kompetansen blant ansatte generelt. Tilbud om undervisning og veiledning av personell samt tolketjeneste til brukere vil bidra til bedre tilpassede tjenester til en flerkulturell brukergruppe.

Videre mener Fornyings- og administrasjonsdepartementet at samiske brukere, særlig eldre samer, må få anledning til å forholde seg til helsepersonell med kunnskaper i eller kjennskap til samisk språk og kultur. Et verdig tjenestetilbud må være å avhjelpe den samiske brukergruppens behov for tilrettelagte pleie- og omsorgstjenester. Eldre samer har ofte kulturspesifikke relasjoner til natur og religion, som helsepersonell med samisk bakgrunn, eller med en god opplæring i samisk kulturkunnskap, vil kjenne til. Det bør være en fungerende tolketjeneste knyttet til eldreomsorgen i samiske bosettingsområder, selv om tolk ofte må anses som en nødløsning.

For øvrig vil vi vise til Arbeids- og inkluderingsdepartementets publikasjon *"Likestillingsmessige konsekvenser for personer med innvandrerbakgrunn, samer og nasjonale minoriteter – Veileder til utredningsinstruksen"*.

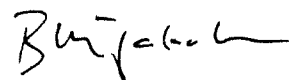
Økonomiske og administrative konsekvenser

Helse- og omsorgsdepartementets forslag om endring av kommunehelsetjenesteloven og forslag om en ny forskrift om en verdig eldreomsorg, er en oppfølging av en avtale som ble inngått mellom partiene AP, SV, SP, KrF og V i behandlingen av statsbudsjettet for 2008. Avtalen ble inngått 30. november 2007 og gjelder for perioden fram til 2015 (jf. Omsorgsplan 2015).

I høringsnotatet heter det at det er *vanskelig på det nåværende tidspunktet å anslå samlede kostnader for det offentlige av endringene. Departementet vil utrede slike konsekvenser nærmere* (side 14). Selv om dette er en tverrpolitisk avtale er det uheldig at det i høringen, nærmere 2 år etter at avtalen ble inngått, ikke kan anslås økonomiske konsekvenser av høringsforslaget. Dette er særlig kritisk da kommunenes forpliktelser innen velferds- og omsorgstjenester ventes å øke i de nærmeste årene, jf. bl.a. St.meld. nr. 47 (2008-2009) *Samhandlingsreformen*.

I tillegg åpner forslaget for uklarheter om hva som vil være kommunenes faktiske forpliktelser pga. vagt formulerte rettigheter og plikter.

Med hilsen

Bjørn Magnus Jakobsen (e.f.)
fung. avdelingsdirektør

Anne Kristine Hage
rådgiver